

Kunnskapsdepartementet

Tildelingsbrev

Utgitt av:
Kunnskapsdepartementet

Illustrasjon: Melkeveien designkontor
Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon

01/2017 - 450

Tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2017

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

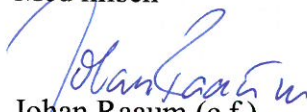
16/8408-

20.12.2016

Tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2017

Stortinget vedtok 14. desember og 17. desember 2016 statsbudsjettet for 2017 på Kunnskapsdepartementets område, jf. hhv. Innst. 14 S (2016–2017), Innst. nr. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017) samt Prop. 1 S Tillegg 3 (2016–2017). Tildelingsbrev til direktoratet følger vedlagt.

Med hilsen

Johan Raaum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ann Helen Elgsæther
avdelingsdirektør

Kopi til:
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

TILDELINGSBREV

TIL

UTDANNINGSDIREKTORATET

FOR

BUDSJETTÅRET

2017

1.	Innledning.....	3
2.	Direktoratets mål, prioriteringer og særskilte aktiviteter i 2017	4
3.	Tildeling av midler	7
4.	Økonomiforvaltning og føringer	18
5.	Økonomiske og administrative fullmakter	20
6.	Rapportering	22
7	Styring, kommunikasjon og samarbeid	25
	Vedlegg 1 Utdanningsdirektoratets faste oppdrag.....	26
	Vedlegg 2 Rapporteringsfrister i 2017 og 2018.....	31
	Vedlegg 3 Innspill til budsjettarbeid.....	32

1. Innledning

Vi viser til Innst. 12 S (2016–2017), Innst. 14 S (2016–2017), Prop. 1 S (2016–2017) for Kunnskapsdepartementet og Prop. 1 S Tillegg 3 (2016–2017). Utdanningsdirektoratet (Udir) må sette seg inn i føringene gitt i disse dokumentene. I tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak, økonomiske rammer og en nærmere beskrivelse av Kunnskapsdepartementets (KD) styring av Udir i 2017. Tildelingsbrevet gir en overordnet, men ikke uttømmende oversikt over direktoratets oppgaver. Det kan komme tilleggsoppdrag og bestillinger gjennom året. I tillegg skal direktoratet arbeide med oppdrag som er gitt tidligere og som ikke er avsluttet.

Direktoratet skal bidra til at sektormålene som er satt for barnehagen og grunnsopplæringen i Prop. 1 S (2016-2017) for KD nås. Disse er:

Mål for barnehagen:

- barnehager med høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring
- et tilgjengelig barnehagetilbud for alle barn
- forutsigbare rammevilkår som medvirker til mangfold og likeverd i barnehagesektoren

Mål for grunnsopplæringen:

- elevene skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse
- elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø
- flere elever og lærlinger skal gjennomføre videregående opplæring

De overordnede sektormålene for barnehagen og grunnsopplæringen skal danne grunnlag for prioritering av faglige mål og områder, og for utvikling av nye tiltak eller virkemidler. Direktoratet skal i tråd med Stortingets vedtak og føringer fra departementet velge tiltak og virkemidler som bidrar i størst mulig grad til måloppnåelse.

Tildelingsbrevet omfatter også de virksomheter direktoratet er delegert styringen av, og departementet forutsetter at direktoratet vurderer oppdrag og videre tildeling til disse basert på dette tildelingsbrevet.

2. Direktoratets mål, prioriteringer og særskilte aktiviteter i 2017

I dette kapitlet framkommer mål for direktoratets virksomhet med tilhørende prioriteringer i 2017. Direktoratet skal følge opp gjeldende utviklingsstrategier, handlingsplaner, stortingsmeldinger og andre oppdrag som ikke er ferdigstilte. Særskilte aktiviteter er nye oppdrag av året. Se vedlegg 1 for beskrivelse av direktoratets faste oppdrag.

2.1 Mål og prioriteringer

Mål for direktoratet:	Barnehage- og skoleeier har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel
------------------------------	--

Direktoratet har et særskilt ansvar for å tilrettelegge for kompetanseheving i sektorene rettet mot eiere, det pedagogiske personalet og lederne. En ny modell for statlig styring og finansiering av kompetanseutvikling i skolen innføres i 2017. Direktoratet skal implementere omleggingen. Direktoratet skal arbeide for at dimensjoneringen og deltagelsen i videreutdanningen er i tråd med målsettingene, jf. kompetansekrav for undervisning.

Styringsparametere og annen styringsinformasjon:

- Kvalitet i etter- og videreutdanningene i begge sektorene
- Deltakelse i etter- og videreutdanningene i begge sektorene
- Andel med relevant utdanning i barnehagene
- Andel lærere i grunnskolen som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk, norsk tegnspråk og samisk

Mål for direktoratet:	Barnehageeiere, skoleeiere og barnehagemyndigheter forstår, formidler og etterlever regelverket
------------------------------	--

Direktoratet skal bidra til bedre regelverksetterlevelse slik at forskjeller i kvaliteten på det pedagogiske tilbudet blir redusert. Direktoratet skal særlig arbeide for at kravene i regelverket knyttet til inkludering, barnehage- og skolemiljø blir formidlet, forstått og etterlevd. På barnehagefeltet skal det i 2017 særlig arbeides med å bedre barnehagemyndighetenes kompetanse til å føre tilsyn.

Styringsparametere og annen styringsinformasjon:

- Antall avdekkede brudd på regelverket hos barnehagemyndighet og skoleeier
- Bruk av direktoratets digitale verktøy og veiledningsmateriell som har til formål å forenkle regelverksetterlevelsen
- Andel klagesaker som fylkesmannen gir medhold i
- Antall vedtak om spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp og utvikling over tid
- Utvikling i tall for mobbing og andre krenkelser

Mål for direktoratet:	Barnehage- og skoleeiere arbeider kunnskapsbasert i utviklingen av sine barnehager og skoler og overfor lærebedrifter
------------------------------	--

Direktoratet har ansvar for å gi barnehage- og skoleeiere enkel tilgang til oppdatert nasjonal og internasjonal forskning, statistikk og utviklingserfaringer fra barnehager, skoler og lærebedrifter. Kunnskapsgrunnlaget skal være bearbeidet og presentert slik at det oppleves relevant til bruk i videreutvikling av egne virksomheter.

Ressurser direktoratet tilbyr skal bidra til at barnehage- og skoleeiere får bedre kunnskap om tilstanden i egne virksomheter og hvordan virksomhetene kan videreutvikles som lærende organisasjoner. Barnehager og skoler skal bli bedre til å utvikle profesjonsfellesskap der det reflekteres over praksis i lys av kunnskap.

Styringsparametere og annen styringsinformasjon:

- Barnehage- og skoleeiers bruk av kvalitetsvurderingsverktøy
- Andel barnehage- og skoleeiere som gjennomfører brukerundersøkelser
- Skoleeiers oppfølging av kravet om skolebasert vurdering

2.2 Særskilte aktiviteter i 2017

Nedenfor følger særskilte aktiviteter som direktoratet skal utføre i 2017.

Direktoratet skal:

- Implementere ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Foreta en vurdering av kommunenes tilsynsansvar og bruken av fylkesmennenes hjemmel til å føre tilsyn med enkeltbarnehager innen ultimo august 2018
- Ivareta og koordinere 0-24 samarbeidet (2015 – 2020), jf. oppdragsbrev nr. 16-15
- Bidra i arbeidet med å revidere og digitalisere "Arbeid med enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger – En håndbok for kommunene". IMDi har fått oppdrag om å lede arbeidet
- Samarbeide med Helsedirektoratet og andre relevante instanser om opplæringssituasjonen for asylsøkere og flyktninger, blant annet gjennom regionale kurs
- Utvikle og implementere et helhetlig og varig system for etter- og videreutdanning av yrkesfaglærere i tråd med Yrkesfaglærerløftet og Prop. 1 S (2016–2017). Systemet bør ses i sammenheng med den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling i 2017-meldingen
- Bidra i KDs i arbeid med å revidere kompetansestrategien for barnehagen som skal ferdigstilles høsten 2017
- Bidra til gjennomføring av tiltak i regjeringens opptrappingsplan mot vold og seksuelle overgrep, blant annet gjennom revidering av statlig veileder
- I samarbeid med Senter for IKT i Utdanningen forberede innføring av Feide som primær innloggingsløsning for nasjonale prøver og eksamen fra høsten 2018 / våren 2019. Herunder forberede overgangsordning for kommuner som ikke kommer i mål med Feide innen fristen, samt tilby hensiktsmessige løsninger for spesielle grupper som ikke kan pålegges Feide
- Bidra i arbeidet med utvikling av IKT-strategi for grunnopplæringen, i samarbeid med Senter for IKT i utdanningen

- Innen 30. juni 2017 levere endelig rapport fra evalueringen av omorganiseringen av Statped. Direktoratet skal følge opp evalueringen i dialog med departementet.
- Igangsette evaluering av SFO, inkl. for elever med særskilte behov på 5.-7. trinn, jf. Dokument 8:114 S (2015-2016) og Innst. 69 S (2016-2017). Udir skal ha dialog med departementet om rammene for evalueringsoppdraget
- Delta i utviklingen av tiltak i delprogram "Oppvekst og utdanning" i ny Groruddalssatsing (2017-2026) og administrere tildeling av midler til Oslo kommune
- Forberede overgangen til nytt regelverk om skolemiljø, herunder behandling av klagesaker, i dialog med departementet
- Gå gjennom rapporteringskrav og kontrollrutiner for private skoler og vurdere om det bør gjøres endringer for å unngå urettmessig utbetaling av tilskudd og at skolene tar for mye skolepenger
- Gjennomføre en modellutprøving for økt inkludering av barn og unge med særskilte behov i barnehage og skole gjennom bedre utnyttelse av de samlede ressursene ved Statped, Fylkesmannen og lokalt nivå, i utvalgte regioner
- Sammen med styret for de samiske videregående skolene i Kautokeino og Karasjok utarbeide en forpliktende plan for skolenes utviklingsarbeid
- Gjennomføre utvikling av det sørsamiske fjernundervisningstilbudet ved Sameskolen for Midt-Norge, jf. kommende oppdragsbrev
- Udir skal delta i prosjektgruppe med DSB, Helsedir og POD om et utviklingsprosjekt som skal sørge for bedre oppfølging av skolenes og barnehagens beredskap mot alvorlige tilsiktede hendelser, jf. kommende felles oppdragsbrev.
- Udir skal utarbeide utkast til høringsnotat og sende på høring forslag om å endre forskrift til opplæringsloven slik at realkompetansevurdering skal kunne foregå på et annet språk enn norsk og samisk, jf. tiltak i Meld. St. 16 (2015-16) *Fra utenforskap til ny sjanse*
- Forvalte desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen

3. Tildeling av midler

Stortinget vedtok den 14. og 17. desember 2016 bevilgningene på postene under KDs kapitler i statsbudsjettet for 2017. Det vises til Innst. 12 S (2016–2017), Innst. 14 S (2016–2017) Prop. 1 S (2016–2017) og Prop. 1 S Tillegg 3 (2016–2017). KD stiller midlene som er angitt i dette tildelingsbrevet til disposisjon for direktoratet. Tildelingen innebærer at virksomheten har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpsrammene på hver enkelt post og til de formålene Stortinget har satt, slik disse er konkretisert i mål og resultatkrav i tildelingsbrevet.

Departementet forutsetter at direktoratet gir tildelingsbrev med mål og krav til sine underliggende virksomheter og stiller krav om utarbeiding av disponeringsplaner og om rapportering, jf. regelverket for økonomistyring i staten. Direktoratet skal tildele videre til underliggende virksomheter innenfor de rammer som er tildelt direktoratet på budsjettkapitlene 222/3222 og 230/3230. Videre skal direktoratet stille midler til disposisjon til fylkesmannen og til Sametinget på barnehageområdet og grunnopplæringsområdet.

Disponeringen av budsjettet skal samsvare med føringer gitt i dette tildelingsbrevet og ta høyde for bundne midler som ikke nevnes særskilt i dette brevet. Virksomhetsleder har ansvar for å prioritere innenfor tildelt budsjetttramme, slik at mål og oppdrag for budsjettåret kan realiseres.

Sammenlignet med saldert budsjett for 2016 er det i Finansdepartementets føringer for arbeidet med 2017-budsjettet generelt lagt inn følgende prisjusteringer:

- 01-poster: 2,5 pst. (driftsutgifter utenom lønn)
- 21-poster: 2,8 pst.
- 22-poster: 2,8 pst.
- 45-poster: 2,5 pst.
- 50-poster: 2,8 pst.
- 60-poster: 2,75 pst.
- 70-poster: 2,8 pst.
- 80-poster: 2,8 pst.
- Inntektsposter: 2,8 pst.

Helårsvirkningen av lønnsoppjøret i 2016 er lagt inn i budsjettet for 2017, men det er ikke lagt inn noe for lønnsregulering i 2017. Bevilgning for dette behandles som egen sak av Stortinget etter lønnsoppjøret våren 2017, og ev. supplerende tildeling kan forventes i oktober 2017.

Regjeringen vil bygge politikken på effektiv bruk av fellesskapets ressurser, og forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører årlige tiltak for å øke produktiviteten. For å gi insentiv til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer har regjeringen innført en reform for avbyråkratisering og effektivisering av offentlig sektor. Deler av gevinstene fra redusert byråkrati og mer effektiv bruk av pengene blir tatt inn til fellesskapet. Denne innhenting er i 2017-budsjettet satt til 0,8 pst. av driftsutgiftene til virksomhetene (alle 01, 21 og 50-poster) og gjelder også direktoratet og direktoratets underliggende virksomheter. Departementet forventer at reduksjonen benyttes på effektivisering og ikke fører til redusert kvalitet i tjenesteproduksjonen.

Alle beløp for tildelinger i dette kapitlet er oppgitt i 1 000 kroner dersom ikke annet er angitt.

3.1. Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 01	Driftsutgifter	301 405
Post 21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	142 916
Sum		444 321

Tildelingen på post 01 omfatter blant annet:

- lønn, godtgjørelser og drift

Tildelingen på post 21 omfatter blant annet:

- drift av sekretariatet for SRY og faglige råd for fag- og yrkesopplæringen
- drift og vedlikehold av den elektroniske forvaltningsløsningen for tilskuddsforvaltning

Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 01	Inntekter fra oppdrag	4 114
Post 02	Salgsinntekter o.a.	1 207
Sum		5 321

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 01	Driftsutgifter	22 598
Post 21	Spesielle driftsutgifter	102 232
Sum		124 830

Tildelingen på post 01 skal brukes til kompensasjon til fylkesmannen for administrasjon av ordningen med sentralt gitt eksamen i grunnopplæringen.

Tildelingen på post 21 dekker utgifter til sensur og klagesensur ved sentralt gitt eksamen i grunnopplæringen.

3.2. Bevilgninger til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for

Kap. 222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 01	Driftsutgifter	100 539
Post 45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres	1 528
Sum		102 067

Tildelingen omfatter blant annet:

- drift av Sameskolen for Midt-Norge i Hattfjelldal. Ny organisering av virksomheten skal gjennomføres fra og med skoleåret 2017-2018. Budsjettmessige konsekvenser fremmes i prosesser for revidert nasjonalbudsjett 2017 og statsbudsjettet 2018
- drift av Samisk videregående skole i Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino
- ventelønn for personale fra avviklede statsinternat
- lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale fra nedlagte statlige skoler

Kap. 3222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 02	Salgsinntekter	5 242
Sum		5 242

Tildelingen omfatter blant annet:

- hjemskolenes betaling for fjernundervisning, betaling for kurs og voksenopplæring samt inntekter fra kantinesalg og hybelutleie

Kap. 230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem (jf. kap. 3230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 01	Driftsutgifter	704 585
Post 21	Spesielle driftsutgifter	45 441
Post 45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres	9 099
Sum		759 125

Tildelingen gjelder blant annet:

- drift av Statped, kjøp av tjenester, ventelønn og lønn etter rettsvilkårsavtalen for overtallige
- dekning av utgifter til nasjonal koordinator i direktoratet for *The European Agency for Special Needs and Inclusive Education*, internasjonalt samarbeid med mer
- Bevilgningen på post 01 er økt med 1 mill. kroner knyttet til elevkurs for elever med hørselshemming, jf. Innst. 12 S (2016–2017)

Kap. 3230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem (jf. kap. 230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 01	Inntekter fra oppdrag	45 441
Post 02	Salgsinntekter o.a.	10 048
Sum		55 489

Tildelingen på post 01 gjelder oppdragsvirksomhet som Statped utfører for kommuner, fylkeskommuner, høyskoler, universiteter m.m. Tildelingen på post 02 gjelder salg av læremidler og elevprodukter, salg fra kantine, utleie av lokaler, inntekter fra hjelpemiddeltilpassing og inntekter fra kurs. Tildelingen på denne posten er i 2017 redusert med 5 mill. kroner i forhold til tildelingen for 2016 for å redusere gebyr på lydbøker slik at de utgjør kun formidlingskostnader.

3.3. Tilskuddsbevilgninger

Direktoratet skal forvalte tilskuddsordninger til de formål som framgår av retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. For alle nye poster må direktoratet utarbeide utkast til retningslinjer.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 70	Tilskudd til læremidler, kan overføres, kan nyttes under post 21	58 685
Sum		58 685

Kap. 223 Sametinget

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 50	Tilskudd til Sametinget	42 551
Sum		42 551

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender samordnet tildelingsbrev til Sametinget. Der tas det inn føringer for bruken av midlene på kap. 223 post 50 og informasjon om utbetaling fra Udir.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen (jf. kap. 3225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 60	Tilskudd til landslinjer	221 444
Post 62	Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	24 321
Post 63	Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, kan overføres	63 806
Post 64	Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge	384 162
Post 66	Tilskudd til leirskoleopplæring	49 574
Post 67	Tilskudd til opplæring i finsk	7 165
Post 68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	279 396
Post 69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	124 555
Post 70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov	59 490
Post 71	Tilskudd til kunst- og kulturarbeid i opplæringen	30 157
Post 74	Tilskudd til organisasjoner	23 636
Sum		1 267 706

Om tildelingen på post 60:

- I 2015 ble det etablert en ny landslinje ved Rjukan videregående skole. I 2017 økes bevilgningen med 2,4 mill. kroner for å dekke vøreffekten av Vg2-tilbudet og oppstart av Vg3-tilbudet.
- Bevilgningen er økt med 0,9 mill. kroner for å dekke helårseffekten av at landslinjen for skiidrett ved Meråker videregående skole fikk økt kapasiteten med 20 elever fra høsten 2016.
- Bevilgningen er økt med 332 000 kroner knyttet til ny landslinje for skiskyting ved Stryn videregående skule, jf. Innst. 12 S (2016–2017)
- Bevilgningen er økt med 450 000 kroner knyttet til ny landslinje i friidrett ved Steinkjer videregående skole, jf. Innst. 12 S (2016–2017)

Om tildelingen på post 68:

I 2016-budsjettet ble det satt av 1 mill. kroner til et engangstilskudd til undervisningsutstyr i forbindelse med kapasitetsutvidelser i flere fengsler. Disse midlene er trukket ut av tilskuddet for 2017.

Om tildelingen på post 71:

Fordelingsnivået mellom tilskuddsmottakerne på posten skal føres videre i 2017 på samme nivå som i 2016.

Om tildelingen på post 74:

Midler på kap. 225, post 74 utlyses med utgangspunkt i de mål som er angitt i Prop. 1 S (2016-2017) for KD. Direktoratet skal fatte vedtak om tilskudd og tildele midlene. KD er klageinstans. Det skal settes av en sum på 5 pst. av bevilgningen på posten til å håndtere klagesaker. Følgende føringer gjelder for 2017:

- Organisasjoner som jobber med å styrke grunnleggende ferdigheter og organisasjoner som arbeider mot mobbing i bred forstand, skal prioriteres.
- Elevorganisasjonen (EO), Operasjon dagsverk (OD), Teknisk senter Lister/Flekkefjord og Worldskills Norway skal sikres et grunntilskudd. Søknader fra EO og OD utover dette må vurderes på samme vilkår som øvrige søknader.
- Det skal settes av 7,4 mill. kroner til organisasjonen First Scandinavia.

Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 04	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	190 160
Sum		190 160

Visse innenlandske utgifter til flyktninger kan ifølge statistikkdirektivene til OECD bli definert som offentlig utviklingshjelp. KD legger til grunn at en del av bevilgningen på kap. 225 post 64 blir innrapportert som utviklingshjelp, og tilsvarende beløp blir foreslått bevilget på kap. 3225 post 04. Direktoratet må kreve refusjon av ODA-godkjente utgifter fra Utenriksdepartementet mot slutten av budsjettåret.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 50	Nasjonale sentre i grunnopplæringen	93 764
Post 60	Tilskudd til forskning på tiltak for å øke gjennomføringen i videregående opplæring	41 934
Post 62	Tilskudd for økt lærertetthet	236 882
Post 63	Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats på 1.-4. trinn	1 281 003
Post 70	Tilskudd til NAROM	8 379
Sum		1 661 962

Om tildelingen på post 62:

Skoleåret 2016–17 er det siste for forsøksordningen med økt lærertetthet på ungdomstrinnet. Høsteffekten er derfor trukket ut i 2017-budsjettet.

Om tildelingen på post 63:

Tildelingen fordeler seg slik:

- 1 193,5 mill. kroner skal fordeles på kommunene etter kostnadsnøkkelen for grunnskole i inntektssystemet for kommunene
- 87,5 mill. kroner knytter seg til stillinger som inngår i forskningsprosjektet LÆREEFFEKT

Bevilgningen er økt med 460 mill. kroner som følge av forliket om 2017-budsjettet, jf. Innst. 12 S (2016–2017). Dette er en helårseffekt. Siden det er urealistisk at kommunene skal kunne bruke hele beløpet på økt lærerinnsats på 1.–4. trinn i 2017, vil departementet at de skal få mulighet til å benytte våreffekten (268 mill. kroner) også på andre tiltak som bidrar til økte personalressurser i opplæringen. Dette kan være midlertidige tiltak. Føringerne blir dermed tilsvarende som for våreffekten av de 320 mill. kronene som kom i 2016-budsjettet.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 60	Tilskudd til Murmanskskolen	2 304
Post 61	Tilskudd til voksenopplæring i Andebu kommune	5 235
Post 62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	6 237
Post 70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo	10 442
Post 71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole	26 897
Post 72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	33 923
Post 74	Tilskudd til Signo grunn- og videregående skole og Briskeby videregående skole	45 769
Post 75	Tilskudd til opplæring i rusinstitusjoner	10 928
Post 76	Tilskudd til Norsk håndverksinstitutt og Foreningen Norden	7 114
Post 77	Tilskudd til Lycée International de Saint-Germain-en-Laye	4 934
Sum		153 783

Om tildelingen på post 76:

Tilskudd til Foreningen Norden skal føres videre i 2017 på samme nivå som i 2016. Tilskudd til Norsk håndverksinstitutt er økt med 1,2 mill. kroner for å styrke stipendiatorningen for utvikling av håndverkstradisjoner med ytterligere to stipendiater. 0,9 mill. kroner i driftsstøtte til Sekretariatet for små og verneverdige fag er flyttet fra kap. 220 post 01 til denne posten.

Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 70	Frittstående grunnskoler, overslagsbevilgning	2 074 624
Post 71	Frittstående videregående skoler, overslagsbevilgning	1 602 854
Post 72	Frittstående videregående skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, overslagsbevilgning	156 504
Post 73	Frittstående grunnskoler i utlandet, overslagsbevilgning	125 072
Post 74	Frittstående videregående skoler i utlandet, overslagsbevilgning	18 671
Post 75	Frittstående skoler for funksjonshemmede elever, overslagsbevilgning	273 231
Post 76	Andre frittstående skoler, overslagsbevilgning	49 065
Post 77	Den tyske skolen i Oslo, overslagsbevilgning	17 844
Post 78	Kompletterende undervisning	23 964
Post 79	Toppidrett	44 979
Post 80	Privatskoleorganisasjoner	756
Post 81	Elevutveksling til utlandet	1 945
Post 82	Kapitaltilskudd til friskoler, kapital- og husleietilskudd	31 506
Sum		4 421 015

Tildelingen på post 71 inkluderer:

- 3,7 mill. kroner i særskilt tilskudd til Kongshaug musikkgympnas
- 4,3 mill. kroner i særskilt tilskudd til Oslo By Steinerskole

- 9 mill. kroner til å dekke beregnede merverdiavgiftsutgifter knyttet til opplæring av voksne som ikke har rettskrav til opplæringen

Tildelingen på post 73 inkluderer:

- 19 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning
- 1 mill. kroner til overenskomst mellom Norge og Sverige

Tildelingen på post 74 inkluderer:

- 2,2 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning

Tildelingen på post 75 inkluderer:

- 1,1 mill. kroner for å dekke normale utskiftningskostnader til gratis læremidler i videregående opplæring

Om tildelingen på post 79:

Tilskuddet er økt med 2,4 mill. kroner for å øke tilskuddet til de skolene som får minst per elev, basert på elevtall per 1. oktober 2015.

Kap. 231 Barnehager

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	16 565
Post 60	Tilskudd til flere barnehagelærere	172 200
Post 63	Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage	142 036
Post 70	Tilskudd for svømming i barnehager, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	35 290
Sum		366 091

Om tildelingen på post 50:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender samordnet tildelingsbrev til Sametinget. Der tas det inn føringer for bruken av midlene på kap. 231 post 50 og informasjon om utbetaling fra Udir.

Om tildelingen på post 60:

Nytt tilskudd med halvårseffekt fra august 2017. KD vil utarbeide retningslinjer i samarbeid med Udir våren 2017.

Om tildelingen på post 63:

Tildelingen forvaltes i tråd med reviderte retningslinjer sendt i eget brev. Målet med denne tilskuddsordningen er å medvirke til at kommunene kan utforme tiltak for å styrke den norskspråklige utviklinga for minoritetsspråklige barn i barnehage.

Om tildelingen på post 70:

Tildelingen på post 70 finansierer svømmeopplæring for barn i barnehage i alderen 4-6 år. Ordningen blir forvaltet av fylkesmennene. Målet for tilskuddsordningen er at barn i barnehage i alderen 4-6 år skal bli trygge i vann slik at grunnlaget for å lære å svømme blir bedre.

Kap. 253 Folkehøgskoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 70	Tilskudd til folkehøgskoler	823 259
Post 71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	4 954
Post 72	Tilskudd til Nordiska folkehøgskolan	632
Sum		828 845

Om tildelingen på post 70:

Bevilgningen er totalt økt med 9,5 mill. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2016.

Forklaringen er:

- 5 mill. kroner gjelder oppretting av feil knyttet til manglende helårseffekt av tilskudd til Kristiansand folkehøgskole i Saldert budsjett 2016.
- 4,4 mill. kroner gjelder opptrapping av tilskuddet til SKAP Kreativ Folkehøgskole i Mandal.

3.4. Prosjektmidler

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnpoplæringen

Post	Betegnelse	Tildeling 2017
Post 21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	830 600
Post 22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	1 375 314
Sum		2 205 914

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnpoplæringen, post 21 Spesielle driftsutgifter

Prosj.nr.	Betegnelse	Tildeling 2017
61000	Utvikling og implementering av læreplaner	29 434
62000	Kvalitetsutvikling	652 691
63000	Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem	77 213
64000	Læringsmiljø	68 400
65000	Internasjonalt arbeid	2 862
67000	Statped	0
Sum		830 600

Bindingene på tildelingen under post 21:

Prosjektnummer 61000:

- 5 mill. kroner til *Valgfag programmering*

Prosjektnummer 62000:

- Om lag 100 mill. kroner til desentralisert ordning for kompetanseutvikling
- Om lag 50 mill. kroner til Yrkesfaglærerløftet
- Om lag 45 mill. kroner til videreutvikling av Veilederkorpsset
- Om lag 80 mill. kroner til Ungdomstrinn i utvikling
- Om lag 80 mill. kroner til ny realfagsstrategi inkludert realfagskommuner
- Om lagt 30 mill. kroner til språk-, lese- og skrivestrategi, hvorav 3,5 mill. kroner skal gå til utlysning av midler til organisasjoner som driver lesestimuleringstiltak
- 30 mill. kroner til tilskudd rettet mot permitterte/oppsagte lærlinger
- 23 mill. kroner til Kompetanse for mangfold

- 30 mill. kroner til Etter- og videreutdanning av ansatte i PP-tjenesten
- 13 mill. kroner i tiltak for å hjelpe skoleeiere med å gi god opplæring til asylsøkere
- Om lag 20 mill. kroner til karriereveier for lærere
- 10 mill. kroner til tilskudd svømmeopplæring
- 5 mill. kroner til tiltak for bedre svømmeopplæring, jf. oppdragsbrev 22-16
- 5 mill. kroner til FYR

Prosjektnummer 64000:

- Om lag 47 mill. kroner til arbeid mot mobbing og for et bedre læringsmiljø¹
- SFO i Drammen, Stavanger, Trondheim og Oslo. Departementet vil være i dialog med direktoratet om innretningen.

Tilskudd til private/frivillige organisasjoner skal ikke utbetales fra kap. 226 post 21, med mindre tilskuddet er kunngjort etter gjeldende regelverk.

Det skal fremgå av disponeringsplanen hvor mye som settes av til lønn og administrasjon på det enkelte prosjektnummer under kapittel 226, post 21. Dette må følge planen direktoratet har sendt departementet for nedtrapping av lønnsmidler på kap. 226 post 21. I økonomirapport pr. 3. tertial skal det rapporteres på hvor mye som ble brukt til lønn og administrasjon på det enkelte prosjektnummer. Det vises til punkt 5.1 vedrørende praksis for bruk av fagkapitler til lønn og administrasjon.

Om tildelingen på post 22:

Tildelingen på posten finansierer vikar- og stipendordningene innenfor strategien *Kompetanse for kvalitet* – videreutdanning for lærere og skoleledere, stipendordningen for kvalifisering av ansatte i undervisningsstilling uten godkjent lærerutdanning, stipendordningen for rekruttering av personer utenfor skolesektoren som ønsker å ta en yrkesfaglærerutdanning for å jobbe i skolen og videreutdanning for lærerspesialister.

- I videreutdanning for lærere kan det gis tilbud om deltakelse i vikar- og stipendordning til om lag fem prosent flere enn budsjettammen tilsier.
- Videreutdanningen for skoleledere føres videre på samme nivå
- Det er satt av om lag 60 mill. kroner til nye stipender til ansatte i undervisningsstillinger uten formell lærerutdanning
- Det skal settes av om lag 11 mill. kroner til stipendordningen som personer som ønsker yrkesfaglærerutdanning kan søke på
- Det kan gis tilsagn om stipend utover gitt tildeling innenfor en ramme på 249,2 mill. kroner jf. tilsagnsfullmakt i kap. 5
- For å sikre en god ressursutnyttelse på posten kan direktoratet innenfor rammen av tildelingen på posten legge til grunn en viss fleksibilitet i fordeling av antall plasser mellom ordningene

---

¹ Midlene må ses i sammenheng med midlene til samme formål som tildeles over kap. 231 post 21.

Kap. 231 Barnehager

Post	Tildeling 2017
21 Særskilte driftsutgifter	400 000
Sum	400 000

Tildelingen skal dekke:

- 313 mill. kroner til oppfølging av kompetansestrategien og kvalitet i barnehagene, herunder:
  - kompetansemidler via FM (barnehagebaserte kompetansetiltak)
  - arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU), herunder en ambisjon om at nye studieplasser settes i gang i 2017
  - videreutdanning for barnehagelærere, inkludert veilederutdanning for praksislærere og tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk
  - lederutdanning for styrere
  - Kompetansetiltak for assistenter (via FM)
  - Fagskoleplasser til barne- og ungdomsarbeidere
  - Regionale samlinger for kompetanse og rekruttering lokalt
  - Veiledning av nyutdannede barnehagelærere
  - Økonomisk tilrettelegging for deltakelse på enkelte videreutdanninger
- Implementering av ny rammeplan
- System for å følge med på og forbedre kvaliteten i barnehagesektoren, inkludert statistikkinnhenting, analyser og forskning
- 11 mill. kroner til *Språkløyper*²
- 9 mill. kroner til arbeid mot mobbing i barnehager og et godt barnehagemiljø³
- 8 mill. kroner til *Tett på realfag*⁴
- 3 mill. kroner til kompetanseutvikling, samlinger, informasjons- og veiledningstiltak på regelverks- og tilsynsområdene, ev. i regi av Fylkesmannen
- 9,7 mill. kroner til fordeling av utviklingsmidler til Fylkesmannen
- 1 mill. kroner til Fylkesmannen for oppgaven med å være klageinstans, jf. Innst 338 L (2015-2016)
- 8 mill. kroner til Fylkesmannen for oppgaven med å føre tilsyn med enkeltbarnehager i særlige tilfeller, jf. Innst 344 L (2015-2016)
- 6 mill. kroner til videreføring av prøveprosjekt der med midler til kompetanseutvikling for barnehageansatte tildeles ikke-kommunale barnehageeiere i regi av fylkesmannen. Det skal søkes for flere barnehageeiere på tvers av kommunegrensene, og gjerne i samarbeid med kommunene.

Kunnskapsdepartementet forutsetter at Utdanningsdirektoratet disponerer hele bevilgningen, og omdisponerer mellom de ulike bindingene dersom særlige hensyn tilsier det.

² Midlene må sees i sammenheng med midler til samme formål som tildeles over kap. 226 post 21, prosjektnummer 62000

³ Midlene må sees i sammenheng med midler til samme formål som tildeles over kap. 226 post 21, prosjektnummer 64000

⁴ Midlene må sees i sammenheng med midler til samme formål som tildeles over kap. 226 post 21, prosjektnummer 62000

Det vises til punkt 5.1 vedrørende praksis for bruk av fagkapitler til lønn og administrasjon.

Kap. 258 Tiltak for livslang læring

Post	Tildeling 2017
21 Særskilte driftsutgifter	7 800
Sum	7 800

Om tildelingen:

- 7,5 mill. kroner skal gå til forsøk med modulstrukturert opplæring for voksne i utvalgte utdanningsprogram i fag- og yrkesopplæringen, jf. oppdragsbrev nr. 12-16
- 300 000 kr skal gå til Udirs arbeid for EUs Eurydice-nettverk og kan gå til å dekke deler av lønnskostnadene og eventuelle reisekostnader for direktoratets Eurydice-kontakt, samt dekke ekstrakostnader for egne ansatte og for kjøp av ekstern arbeidskraft

4. Økonomiforvaltning og føringer

Direktoratets økonomiforvaltning skal være i henhold til regelverk og instruks, jf. bl.a. *Bevilgningsreglementet*⁵, veilederen *Statlig budsjettarbeid*⁶, *Reglement for økonomistyring i staten*⁷ med tilhørende bestemmelser⁸ og *Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Utdanningsdirektoratet*⁹. KD forutsetter at den virksomhetsinterne økonomiinstruksen blir gjennomgått minst en gang i året og revidert ved behov. Departementet viser videre til føringer i Finansdepartementets rundskriv R-115 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.

- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.2: Virksomheten skal publisere tildelingsbrevet på sine nettsider så snart det er mottatt.
- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.3: Årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og virksomheten.
- Rundskriv R-115, pkt. 4.2: Virksomheten skal publisere revisjonsberetningen som et tillegg til årsregnskapet, etter at Riksrevisjonen har overlevert Dokument 1 til Stortinget og resultatet av regnskapsrevisjonen dermed er offentlig.

Risikovurdering er en integrert del av departementets mål- og resultatstyring overfor direktoratet. I tillegg skal virksomheten selv gjøre vurderingen av risiko i eget arbeid. I tråd med dette skal vurderinger gjennomføres for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå målene i dette tildelingsbrevet. Dette arbeidet skal forankres i øverste administrative ledelse.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, med følgende hovedelementer:

- omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse
- omtale av hvilken risiko som kan aksepteres. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå
- identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. I etatsstyringsmøtet skal direktoratet redegjøre for sine risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

4.1 Fellesføring for alle statlige virksomheter

Effektivisering

Direktoratet skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal direktoratet gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan

---

⁵ Vedtatt av Stortinget 26. mai 2005

⁶ Utgitt av Finansdepartementet og sist oppdatert mars 2014 (publikasjonskode R-0634 B)

⁷ Fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003, sist endret 5. nov. 2015

⁸ Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2003, sist endret 5. nov. 2015

⁹ Fastsatt av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet 16. desember 2004, sist revidert oktober 2014.

effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

4.2 Fellesføringer for Kunnskapsdepartementets underliggende virksomheter

Lærlinger

Regjeringen og partene i arbeidslivet signerte våren 2016 en ny samfunnskontrakt for flere læreplasser for perioden 2016–2020. Målet med den nye kontrakten er å sørge for at alle kvalifiserte elever som ønsker det, skal få tilbud om læreplass. Se mer informasjon på nettsiden lærlingløftet.no.

I 2017 skal Utdanningsdirektoratet ha minst én lærling tilknyttet seg, og minst like mange som i 2016. Direktoratet skal også hvert år vurdere om antall lærlinger kan økes og vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK Stat eller et annet opplæringskontor.

I årsrapporten for 2017 skal direktoratet rapportere om antall lærlinger per år i perioden 2014 – 2017, om det er vurdert å øke antall lærlinger og innenfor hvilke fag, og orientere om hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravene.

Sikkerhet og beredskap

[Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren](#) (revidert oktober 2016) skal ligge til grunn for direktoratets arbeid på dette feltet. Direktoratet skal utføre virksomhetstilpassede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) minimum annet hvert år, ha oppdaterte krise- og beredskapsplaner og gjennomføre årlige kriseøvelser.

Disse kravene til samfunnssikkerhet og beredskap omfatter også informasjonssikkerhetsarbeidet. Direktoratet skal påse at informasjonssikkerhetsarbeidet er i samsvar med eForvaltningsforskriften og de fem tiltaksområdene i KMDs [Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen 2015-2017](#). Departementet viser til [UNINETTs veiledning til ledelsessystem for informasjonssikkerhet](#), [NSMs anbefalte tiltak mot dataangrep](#) og [Veiledning i beredskapsplanlegging](#) utarbeidet av Udir og POD (revidert desember 2015).

Direktoratet skal i årsrapporten for 2017 rapportere på følgende:

1. Er det gjennomført/revidert en ROS-analyse i 2016 eller 2017?
2. Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2017?
3. Redegjør kort og overordnet (maks. 1 side) for virksomhetens oppfølging av de fem tiltaksområdene i Handlingsplan for informasjonssikkerhet, herunder kort beskrive og vurdere virksomhetens ledelsessystem for informasjonssikkerhet.

Dersom spørsmål 1 og/eller 2 besvares med "nei", må direktoratet opplyse om hvorfor tiltaket ikke er gjennomført, og presentere en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

5. Økonomiske og administrative fullmakter

5.1 Fullmakter

Fullmakter i tilknytning til Stortingets budsjettvedtak

KD delegerer for budsjettåret 2017 Udir fullmakt til å:

- overskride tildelingen på post 01 på de respektive utgiftskapitler (kap. 220, 222 og 230) mot tilsvarende merinntekter på post 02 på de tilhørende inntektskapitler (kap. 3220, 3222 og 3230). Direktoratet gis også fullmakt til å overskride tildelingen på 21-postene på respektive utgiftskapitler til oppdragsvirksomhet mot tilsvarende merinntekter på post 01 på tilhørende inntektskapitler. Mindreinntekt krever tilsvarende mindreforbruk på korresponderende utgiftskapittel og -post, jf rundskriv R-110 fra Finansdepartementet.
- gi tilsagn om tilskudd ut over gitt tildeling, men slik at den samlede rammen for tilsagn ikke overstiger 30 mill. kroner på kap. 220 post 70, 20 mill. kroner på kap. 226 post 21, og 249,2 mill. kroner på kap. 226 post 22 jf. Innst. 12 S (2016–2017), jf. forslag til vedtak III nr. 1 i Prop. 1 S (2016-2017) for KD.

Videredelegering av fullmakter delegert fra Kongen og Finansdepartementet

KD delegerer for budsjettåret 2017 Udir fullmakt til å:

- nettopostere ved utskifting av utstyr på post 01, slik at inntekter fra salg av brukt utstyr kan føres på post 01. Fullmakten må disponeres i tråd med vilkårene Finansdepartementet har satt i rundskriv R-110.
- inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, jf. rundskriv R-110 fra Finansdepartementet. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av direktoratet.
- utgiftsføre betalt merverdiavgift på kap. 1633 *Nettoordning, statleg betalt merverdiavgift*, post 01 *Driftsutgifter*.

Delegering av styringsmyndighet

KD delegerer Udir styringen av følgende virksomheter:

- Fylkesmannen på barnehage- og grunnopplæringsområdet
- Statped
- Nasjonale sentre i grunnopplæringen
- styret for Sameskolen for Midt-Norge
- styret for Samisk videregående skole i Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino

Øvrige fullmakter

KD gir videre Udir for budsjettåret 2017 fullmakt til å:

- oppnevne og avvikle styre for statlige skoler der det er aktuelt
- inngå og si opp leieavtaler med Statsbygg for bygg der en statlig skole er bruker
- forhandle etter Hovedavtalen

Dersom sentralt gitte retningslinjer ikke er til hinder for det, kan direktoratet videredelegere en eller flere fullmakter som er nevnt til departementets underliggende virksomheter.

Direktoratet delegeres med dette myndighet til å ilegge karantene etter lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova) § 7-2 b.

Vesentlige organisatoriske endringer eller endringer av geografisk lokalisering må drøftes med departementet.

Omdisponeringer mellom prosjektnumre på kap. 226, post 21 må avklares med departementet dersom endringene samlet for et prosjektnummer utgjør mer enn fem mill. kroner.

Tilsetninger kan bare skje dersom virksomheten på eget budsjett har disponible midler på kapittel 220, post 01, og ev. post 21 når det gjelder midlertidige oppgaver finansiert på posten. Kun unntaksvis og ved avklaring med departementet kan midlertidige stillinger finansieres over kap. 226 post 21 eller kap. 231 post 21 for å utføre større, midlertidige oppgaver. I løpet av perioden t.o.m. 2018, skal direktoratet tilpasse sitt antall fast ansatte til den bevilgningen de mottar over kap. 220 post 01. Dersom direktoratet ønsker å disponere nye midler av fagkapitler til lønn og administrasjon kan dette først gjøres etter avklaring er gjort med KD. KD og Udir vil fortsette dialogen om bruk av ulike kapitler og poster til utgifter til lønn og administrasjon.

5.2 Disponering av budsjettmidlene for 2017

Direktoratet skal utarbeide disponeringsplan med grunnlag i Innst. 12 S (2016–2017), Innst. 14 S (2016-2017), Prop. 1 S (2016-2017) for Kunnskapsdepartementet og Prop. 1 S Tillegg 3 (2016–2017), dette tildelingsbrevet og andre relevante dokumenter. Planen viser planlagte disponeringer fordelt på tiltak. Talldelen suppleres med en tekstdel som gir forklaringer til disponeringen, og som viser hvilke forutsetninger disponeringen bygger på. Når det gjelder tilskudd, må planen angi hvor mye som er tenkt disponert til ulike formål, jf. retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning.

Disponeringsplanen sendes KD innen 15. mars 2017. Direktoratet må sørge for å ha en reserve på post 01 på kap. 220, 222, 225 og 230 for å dekke uforutsette utgifter.

KD legger til grunn at de midler som stilles til disposisjon for direktoratet i 2017 danner grunnlag for direktoratets virksomhet. De midler som stilles til disposisjon skal utnyttes effektivt og målrettet. Udir gis fullmakt til å omfordele midler innenfor bevilgningen på en post, så lenge midlene brukes i tråd med postens formål angitt i Prop. 1 S (2016-2017) for KD. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og behov for vesentlige omdisponeringer skal alltid avklares med departementet.

6. Rapportering

Samlet oversikt over rapporteringsfrister framkommer i vedlegg 2.

6.1 Årsrapporten

Direktoratet skal innen 15. mars 2018 utarbeide en særskilt årsrapport til KD. Det vises til retningslinjer fra Finansdepartementet (R-115) og veileder fra Direktoratet for økonomistyring for innholdet i årsrapporten. Årsrapporten med årsregnskapet skal publiseres på direktoratets nettsider, jf. punkt 4.

Årsrapporten skal omfatte relevant informasjon av betydning for Kunnskapsdepartementets styring. Departementet forventer at årsrapporten gir grunnlag for departementets arbeid med rapporterings- og vurderingsdelen i budsjettproposisjonen for 2018. Omtalen av del III Årets aktiviteter og resultater skal inneholde:

- En overordnet vurdering av direktoratets bidrag til måloppnåelse på sektormålene nevnt i innledningen. Det forventes at direktoratet gir en vurdering av hvordan det samlede virkemiddelapparatet tas i bruk for å hjelpe sektoren til å nå sektormålene, og hvilken grad direktoratet lykkes med dette arbeidet.
- Vurdering av måloppnåelse på de mål og prioriteringer som er satt for direktoratets virksomhet i kapittel 2. I rapporteringen skal det særlig legges vekt på prioriteringene for 2017 under hvert mål. Direktoratet må rapportere på de konkrete styringsparametrene som er satt. I tillegg må direktoratet gi en kvalitativ vurdering av måloppnåelse utover det som styringsparametrene gir av informasjon.
- Utkvittering av særskilte aktiviteter som er satt for 2017, jf. kap. 2. Direktoratet bes å vurdere nivå på rapportering ut fra formen på den enkelte aktivitet og hva direktoratet anser som relevant informasjon for departementet.
- Direktoratet bes om å gi en vurdering av interne prioriteringer som er gjort innenfor det faste oppdraget og hvilken effekt disse prioriteringene eventuelt har hatt.
- Samlet vurdering av direktoratets styring av Statped, styrene for de statlige samiske skolene, de nasjonale sentrene og Fylkesmannen.

Andre krav til årsrapporten

I årsrapporten skal direktoratet redegjøre for sin informasjonsstrategi og for gjennomføringen av informasjonsoppgaver overfor ulike målgrupper.

Direktoratet må i årsrapporten redegjøre for status for likestilling i virksomheten i tråd med redegjørelsesplikten. Det vises Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder ”*Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten*”. Det inkluderer også Udirs lønnspolitikk.

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det utføres et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten. Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om mål, tiltak og resultater for området

Direktoratet skal i årsrapporten redegjøre for sitt arbeid med å oppfylle bestemmelsene i lov om offentlige anskaffelser med forskrift.

Direktoratet skal årlig innen 1. mars utarbeide en egen rapport om forvaltningen av de ulike tilskuddsordningene året før. Rapport om gjennomført tilskuddskontroll ettersendes som vedlegg til årsrapporten. I den ordinære årsrapporten til KD må direktoratet gi en sammenfatning og vurdering av tilskuddsforvaltningen og tilskuddskontrollen.

Direktoratet skal innen 30. april 2017 avgi en egen rapport om sitt tilsyn med frittstående skoler og private folkehøgskoler.

Når det gjelder krav til årsavslutning av virksomhetens regnskap og frister for innrapportering til Direktoratet for økonomistyring, vises det til årlig rundskriv fra Finansdepartementet (Rundskriv – Statsregnskapet for 2017 – Årsavslutning og frister for innrapportering). Det minnes om at årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av direktoratets årsrapport til KD. Departementet ber om at direktoratet i årsrapporten gir en kort redegjørelse for større avvik mellom tildelt beløp og regnskapsført beløp.

Se for øvrig egne krav til rapportering på fellesføringer gitt i kapittel 4.

6.2 Rapportering om Udirs underliggende virksomheter

Direktoratet skal innen 30. april 2018 utarbeide egne rapporter om underliggende virksomheter; Fylkesmannen, Statped, de nasjonale sentrene og styrene for de statlige samiske skolene.

Når det gjelder Statped og de nasjonale sentrene må det rapporteres på virksomhetenes måloppnåelse på mål satt for virksomhetene, jf. Prop. 1 S (2016–2017) for KD.

Når det gjelder fylkesmannsembetene må det gis en overordnet oppsummering av embetenes årsrapporter. Oppsummeringen må ses i sammenheng med den skriftlige tilbakemeldingen på årsrapportene som skal sendes Kommunal- og moderniseringsdepartementet i forkant av det årlige etatsstyringsmøtet for Fylkesmannen, jf. nytt styringssystem for Fylkesmannen fra 2016.

Rapportene må inneholde relevant informasjon av betydning for departementets styring av direktoratet. Det forventes at innholdet i rapportene gir grunnlag for departementets arbeid med rapporterings- og vurderingsdelen i budsjettproposisjonen for 2018.

6.3 Økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik

For hver måned i 2017 skal direktoratet rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som er fastsatt i rundskriv «Rapportering til Statsregnskapet for 2017» fra Finansdepartementet. Kopi av månedsrapporten til statsregnskapet sendes KD (mn@kd.dep.no).

Direktoratet skal utarbeide økonomirapporter til KD som følger:

- per 31. august 2017 med frist til departementet 26. september 2017, med prognose pr. 31. desember 2017 (2. tertialrapport).
- per 31. desember 2017 med frist til departementet 1. februar 2018. Samtidig med denne rapporten må direktoratet sende egen søknad om overføring av eventuelle ubrukte midler fra 2017 til 2018 (3. tertialrapport).

Rapporten per 31. august skal også inneholde rapportering om mål i henhold til kap. 2 i tildelingsbrevet:

- mål som eventuelt ikke er innfridd etter planene per 31. august
- årsaker til at mål eventuelt ikke er nådd etter planene per 31. august
- tiltak som er satt i verk eller vil bli satt i verk for å bedre måloppnåelsen
- risikoen for at målene ikke blir nådd etter planene på årsbasis

Ved forventet mindreforbruk må det fremgå tydelig av rapporten hva som er reelle mindrebehov og hva som er faseforskyvninger og hvilke omdisponeringer som evt. foreslås.

I rapporten per 31. desember må det fremgå tydelig hva som er merforbruk og mindreforbruk på hver enkelt post slik at opplysningene kan brukes til å forklare statsregnskapet. Ved mindreforbruk må det fremgå tydelig av rapporten hva som er reelle mindrebehov og hva som er faseforskyvninger.

Økonomirapportene skal angi regnskapsførte utgifter og inntekter etter kontantprinsippet, inkludert påløpt arbeidsgiveravgift. Rapportene skal vise hvordan regnskapet utvikler seg i forhold til budsjettammen og direktoratets disponeringsplan. Rapporten skal forklare avvik og gi informasjon om korrigerende tiltak. Rapporten pr. 31. august 2017 skal inneholde ajourførte budsjettall (eventuelle overføringer fra 2016 og RNB) og skal vise prognose for forbruk (i prosent) pr. 31. desember. Denne rapporten inngår i grunnlaget for KDs utarbeidelse av omgrupperingsproposisjonen for 2017.

Uavhengig av tidspunktene for økonomirapporteringene, skal direktoratet informere KD om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks direktoratet får kjennskap til slike avvik. Direktoratet må samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

6.4 Kriteriedata

KD bidrar hvert år med kriteriedata til Kommunal- og moderniseringsdepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner (Grønt hefte). Dette skal brukes i korreksjonsordningen for frittstående og statlige skoler. Direktoratet bes i denne sammenhengen om å innhente og oversende følgende opplysninger innen 1. juni 2017:

- Antall elever i frittstående grunnskoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2016-2017 med telledato 1. oktober 2016.
- Antall elever i frittstående videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2016-2017 med gjennomsnitt fra telledato 1. oktober 2016 og 1. april 2017.
- Antall elever i statlige grunn- og videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2016-2017. Elevene skal omregnes til helkurselever.
- Antall primærsøkere 16 år eller yngre til videregående trinn 1 i skole for yrkesfaglige utdanningsprogrammer i den enkelte fylkeskommune for hvert av skoleårene 2015-2016, 2016-2017 og 2017-2018.

De elevene som får opplæring i statlige tilbud finansiert over kap. 230 post 01 i statsbudsjettet, må også inkluderes. Det forutsettes at rapporteringen er kontrollert mot elevenes hjemkommune/hjemfylke.

7 Styring, kommunikasjon og samarbeid

KD ønsker å avholde etatsstyringsmøte med Udir i 2017 på følgende tidspunkt:

- 24. april 2017 kl. 9-12

På dette etatsstyringsmøtet skal følgende saker tas opp:

- årsrapporten for foregående år, med en vurdering av måloppnåelse og ressursbruk
- disponeringsplanen for inneværende år, med status for større arbeidsprosesser og oppdrag. Udir skal redegjøre for hvordan risikobildet er i henhold til målrealisering
- budsjettsaker – Prop. 1 S for kommende år, innspill til større saker og avklaring av videre samarbeid om statsbudsjettet

Følgende dokumenter ligger til grunn for samhandlingen mellom KD og Udir:

- Styring, kommunikasjon og samarbeid (2005, revidert i 2012)
- Rolleutvalget mellom Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet (2006)

I tillegg ønsker KD å avholde etatsstyringsmøte på følgende tidspunkt:

- 22. mai 2017 kl. 9-11

På dette etatsstyringsmøtet skal følgende saker tas opp:

- årsrapporten for foregående år for underliggende og tilknyttede virksomheter

Vedlegg 1 Utdanningsdirektoratets faste oppdrag

Dette vedlegget beskriver hovedtrekkene i Udirs faste oppdrag fordelt på åtte fagområder. Vedlegget synliggjør også noen målgrupper som det er knyttet særlige forpliktelser til. Det forventes at Udir benytter sitt handlingsrom til å prioritere innenfor disse rammene.

Etter nærmere avtale med KD, skal direktoratet bidra i arbeidet med utforming av stortingsmeldinger, stortingsproposisjoner, strategier og handlingsplaner og eventuelt følge opp tiltak i disse. Direktoratet skal også følge opp aktuelle tiltak i tverrdepartementale meldinger, strategi- og handlingsplaner.

Fagområder

Rammeplan og læreplaner

Direktoratet skal følge opp og forvalte *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* og *Læreplanverket for Kunnskapsløftet*. Dette omfatter forvaltning av fag- og timefordelingen i grunnopplæringen, tilbudsstrukturen i videregående opplæring og utvikling og fastsetting av læreplaner for fag når det følger av særskilt delegering fra departementet. Direktoratet skal også utvikle pedagogiske ressurser til rammeplanen, veiledninger til læreplanene og til lokalt arbeid med læreplaner. Direktoratets ansvar omfatter vurdering og igangsetting av tiltak, herunder forsøks- og utviklingsarbeid. Bestemmelser knyttet til organisering av barnehagens virksomhet og av grunnopplæringen skal kommuniseres til sektoren og allmennheten.

Støtte og veiledning

Direktoratet har ansvar for å gi veiledning og gjennomføre tiltak som kan støtte barnehager, barnehageeiere, kommunen som barnehagemyndighet, skoler og skoleeiere. Direktoratet skal tilby nyttige og brukervennlige verktøy som kan hjelpe barnehager, skoler, barnehageeiere og skoleeiere med å drive systematisk utviklingsarbeid i barnehager og skoler. Direktoratet skal bl.a. gjennom veilederkorps spesielt følge opp kommuner og fylkeskommuner som har særskilte utfordringer i skolesektoren.

Inkluderende og tilpasset barnehagetilbud og grunnopplæring

Direktoratet skal utvikle og forvalte kunnskap som skal ligge til grunn for tiltak som bidrar til kompetanseutvikling av barnehagemyndighet, barnehage- og skoleeier og PP-tjenesten. Direktoratets arbeid på området skal bidra til økt inkludering og et tilpasset tilbud i barnehagen, skole og fagopplæring, inkludert tilbudet til barn, unge og voksne med særskilte behov.

Barnehage- og skolemiljø

Direktoratet skal arbeide med tiltak for å støtte barnehagene i arbeidet med barnehagens helhetlige læringsmiljø, herunder arbeid med språkmiljø og barns språkutvikling. Direktoratet skal følge opp arbeidet for et godt psykososialt skolemiljø og mot krenkelser som mobbing, diskriminering og trakassering, med tiltak for både forebygging og bedre regelverksetterlevelse. Direktoratet skal bidra til utvikling av skolens rådgivning, og av Oppfølgingstjenesten.

IKT

Direktoratet skal gjennom eksisterende virkemidler, i samarbeid med Senter for IKT i utdanningen bidra til å styrke arbeidet med hensiktsmessig pedagogisk bruk av IKT i

barnehage og grunnskoleopplæring. Direktoratet skal arbeide for at FEIDE- brukerne kan logge seg på Udirs tjenester via FEIDE.

Dokumentasjon og analyse

Direktoratet har ansvar for at det foreligger kunnskap om barnehagen og grunnskoleopplæringen som er relevant både for politikktutforming og for praksis i barnehagen og grunnskoleopplæringen. Direktoratet har oppgaver knyttet til produksjon, bestilling, utvikling, analyse, oppfølging og formidling av kunnskap om barnehagen og grunnskoleopplæringen, herunder privatskoler og voksne i grunnskoleopplæringen. Direktoratet må påse at kunnskapsgrunnlaget utvikles innenfor rammene av personopplysningsloven og annet relevant regelverk.

Direktoratet har ansvar for å utvikle systemene for å vurdere og videreutvikle kvaliteten i barnehagen, grunnskoleopplæringen og fag- og yrkesopplæringen.

Direktoratet skal også sørge for at det blir arrangert skolevalg i videregående opplæring.

Statistikk

Direktoratet skal videreutvikle, analysere og formidle statistikk om barnehagen og grunnskoleopplæringen. Direktoratet skal sikre systematikk, tilgjengelighet og brukervennlighet i publisering av statistikk og analyser. Direktoratet skal representere KD i KOSTRA-arbeidsgruppene og i samordningsrådet for KOSTRA.

Evaluering og forskning

Direktoratet skal foreslå og iverksette evaluerings- og forskningsoppdrag på barnehageområdet og grunnskoleopplæringsområdet, og formidle resultater fra disse. Direktoratet skal oppsummere og analysere resultater fra aktuelle evalueringer og forskningsprosjekter, og se disse i sammenheng, samt med videre utvikling og politikktutforming. Videre skal direktoratet kontinuerlig vurdere om den samlede mengden statlig finansiert evaluering og forskning har en profil som gir relevans for politikktutforming og praksis.

Faste undersøkelser

Direktoratet har ansvar for å videreutvikle, følge opp og holde høy kvalitet på en rekke faste undersøkelser og brukerundersøkelser i barnehagen og i grunnskoleopplæringen, herunder innhold og omfang på opplæringstilbudet. Direktoratet skal i samråd med departementet bidra til gjennomføringen og oppfølgingen av internasjonale undersøkelser og initiere forskning basert på resultatene av disse.

Internasjonalt arbeid

Direktoratet har i samarbeid med departementet oppgaver knyttet til kontakt, oppfølging, rapportering til og samarbeid med EU, Europarådet, Nordisk ministerråd, OECD og FN og andre internasjonale organisasjoner. Arbeidet innebærer å håndtere henvendelser fra internasjonale aktører, presentere og formidle kunnskap om norske forhold og påvirke internasjonale prosesser ut fra et norsk ståsted, samt vurdere og konkretisere hvordan den internasjonale aktiviteten kan bidra til å utvikle nasjonal utdanningspolitikk. Direktoratet skal i samarbeid med departementet delta i og forberede både departementets deltakelse og direktoratets egen deltakelse i internasjonale fora, og i tillegg holde departementet informert om utviklingen innenfor arenaene, nettverkene og prosjektene som direktoratet deltar i. Direktoratet skal bistå departementet ved besøk av internasjonale delegasjoner.

Regelverk og tilsyn

Direktoratet har ansvar for å tolke barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven, folkehøyskoleloven og voksenopplæringsloven kapittel 4 med tilhørende forskrifter. Direktoratet skal i samarbeid med Fylkesmannen sørge for god veiledning om regelverket, samt sørge for informasjon om og oppfølging av regelverksendringer på barnehageområdet og grunnopplæringsområdet. Direktoratet skal ved behov bistå departementet i arbeidet med lovforslag. Direktoratet skal etter oppdrag fra departementet utarbeide utkast til forskrifter, og kan i tillegg vurdere og legge frem behov for å utarbeide forslag til forskrifter.

Tilsyn

Direktoratet har den overordnede nasjonale, faglige myndigheten for tilsynsarbeid som følger av barnehageloven, opplæringsloven, kapittel 4 i voksenopplæringsloven, folkehøyskoleloven og friskoleloven. Direktoratet skal gjennomføre tilsyn etter friskoleloven, folkehøyskoleloven, voksenopplæringsloven og opplæringsloven § 2 - 12. Fylkesmannen gjennomfører tilsyn etter barnehageloven og med kommuner, fylkeskommuner og skoler etter opplæringsloven, etter instruks og fastslått metodikk fra direktoratet. Direktoratet behandler kommunale og fylkeskommunale klager på Fylkesmannens pålegg om retting, jf. barnehageloven § 9 annet ledd, opplæringsloven § 14-1 tredje ledd og kommuneloven § 60d.

Frittstående skoler og private skoler

Direktoratet behandler søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer etter friskoleloven, opplæringsloven §§ 2-12 og 3-11 og kapittel 4 i voksenopplæringsloven. Direktoratet skal til enhver tid ha oversikt over denne delen av sektoren, og kunne gi innspill til departementet om behov for endringer i, eller presisering av, regelverket.

Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner

Direktoratet har ansvaret for å godkjenne styrere og pedagogiske ledere med kvalifikasjoner fra utlandet etter forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for styrer og pedagogisk leder i barnehage fra annen stat § 3. Direktoratet skal også godkjenne yrkeskvalifikasjoner fra utlandet som grunnlag for tilsetting som lærer i norsk grunnopplæring etter forskrift til opplæringsloven §§ 14-6 til 14-8. Vedtak om godkjenning, avslag eller utligningstiltak skal fattes innen fire måneder i alle typer søknader. Direktoratet skal føre statistikk over alle vedtak og rapportere statistisk materiell via departementet til EU-kommisjonen annet hvert år.

Rettfærdsvederlag

Direktoratet skal behandle søknader om rettfærdsvederlag som gjelder grunnopplæringen. Myndigheten innebærer å utarbeide innstilling til vedtak. Endelig vedtak treffes av Stortingets rettfærdsvederlagsutvalg.

Kompetanseutvikling

Direktoratet skal forvalte midler og utvikle tilbud om kompetanseutvikling for alle ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Direktoratet skal følge opp de ulike strategiene og planene for kompetanseutvikling av ansatte i grunnopplæringen. Direktoratet skal forvalte midler og utvikle tilbud om

kompetanseutvikling innenfor prioriterte fag og områder for lærere, skoleledere, rådgivere, faglige ledere og instruktører i lærebedrifter og for ansatte i PP-tjenesten.

Vurdering

Direktoratet har ansvar for utvikling, gjennomføring og forvaltning av det sammenhengende prøve- og vurderingssystemet, herunder videreføring av satsingen vurdering for læring, sentralt gitt eksamen, obligatoriske og frivillige prøver med tilhørende informasjons- og veiledningsmateriell. Direktoratet har også ansvar for skolering av sensorer til sentralt gitt eksamen med sentral sensur.

Direktoratet skal sørge for at det sammenhengende prøve- og vurderingssystemet gir best mulig uttrykk for elevenes kompetanse, både som grunnlag for oppfølging underveis og som uttrykk for elevenes sluttkompetanse. Direktoratet skal også legge til rette for at informasjon fra det sammenhengende prøve- og vurderingssystemet kan brukes til kvalitetsutvikling.

Tilskudd

Direktoratet har ansvar for å forvalte statlige tilskuddsordninger for barnehagen og grunnsopplæringen. Direktoratet skal ved behov foreslå endringer i retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. Direktoratet skal legge frem forslag om hvilke tilskuddsordninger som bør effekt- og formålsvalueres påfølgende år, samt behandle klager på Fylkesmannens vedtak om statlige tilskudd. Direktoratet har ansvar for årlig å informere om satser for tilskudd til lærebedrifter.

Etatsstyring

Direktoratet er tillagt etatsstyringen av fylkesmannen på barnehagens og grunnsopplæringens område. Direktoratet gir årlig tildeling og oppdragsbrev til de nasjonale sentrene, og har ansvar for oppfølgingen av disse. Direktoratet har også etatsstyringsansvar for det statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statped) og for styrene for Sameskolen i Midt-Norge i Hattfjelldal, Samisk videregående skole i Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino.

Særskilte målgrupper

Samisk

Direktoratet skal i samarbeid med Sametinget gjennomføre og følge opp tiltak og nasjonale planer for å videreutvikle barnehagetilbudet til samiske barn og den samiske opplæringen, bl.a. i henhold til *Handlingsplan for samiske språk*. Direktoratet og Fylkesmannen skal legge til rette for at samisk språkopplæring for samiske barn i barnehager og samiskopplæring i grunnsopplæringen skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Nasjonale minoriteter

Direktoratet skal følge opp tiltak i stortingsmeldinger og handlingsplaner som gjelder de nasjonale minoritetene og bidra til å oppfylle forpliktelsene i Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter. Direktoratet skal følge opp opplæringen i finsk som andrespråk og har ansvar for forvaltningen av tilskudd til slik opplæring og til utvikling av læremidler i/på kvensk/finsk.

Språklige minoriteter

Direktoratet skal følge opp kompetanseløftet på det flerkulturelle området for ansatte i barnehagen og grunnopplæringen, herunder også de som underviser voksne, og for ansatte i universiteter og høyskoler. Direktoratet har ansvar for å spre informasjon og gi veiledning om rettigheter og tilbud for minoritetsspråklige barn, unge og voksne, herunder også opplæring for nyankomne elever. Barn av asylsøkere og unge asylsøkere inngår i dette. Direktoratet skal bidra til at andrespråksperspektivet og det flerkulturelle perspektivet blir ivare tatt generelt i pågående tiltak og tiltak som utvikles.

Grunnopplæring for voksne

Direktoratet skal arbeide med grunnopplæring for voksne etter kapittel 4A i opplæringsloven, herunder støtte sektor i tilrettelegging av innhold og å sikre at opplæringen er særskilt organisert for voksne. Direktoratet skal arbeide for å bedre forståelsen for voksnes rett til grunnopplæring, og for at kommunene og fylkeskommunene oppfyller voksnes rett til grunnopplæring, herunder rett til realkompetansevurdering.

Vedlegg 2 Rapporteringsfrister i 2017 og 2018.

Fristene gjelder både barnehageområdet og grunnopplæringsområdet.

Tiltak	Frister
Økonomirapportering:	
Månedlig kassarapport til det sentrale statsregnskapet (kopi til KD)	15. i måneden etter
Tertialrapport pr. 31. august	26. september 2017
Tertialrapport pr. 31. desember	1. februar 2018
Andre rapporteringstidspunkt:	
Årsrapport 2016	15. mars 2017
Årsrapport 2017	15. mars 2018
Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2016	15. mars 2017
Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2017	15. mars 2018
Oversikt over kontoplan, jf. Rundskriv R-102/2015 fra Finansdepartementet	28. februar 2017
Evt. egne årsrapporter fra 2016 om Statped og de nasjonale sentrene	30. april 2017
Egne årsrapporter fra 2016 om underliggende virksomheter	30. april 2017
Oppsummering av Fylkesmannens årsrapporter for 2016	30. april 2017
Rapport om tilsyn for 2016	30. april 2017
Miljørapportering for 2016	15. juni 2017
Miljørapportering for 2017	15. juni 2018
Rapport om kommunene innfrir retten til barnehageplass per 1. desember 2017	5. desember 2017
Andre frister:	
Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2016 til 2017	1. februar 2017
Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2017 til 2018	1. februar 2018
Disponeringsplan for 2017	15. mars 2017
Kriteriedata	1. juni 2017
Utdanningsspeilet 2017	1. juni 2017
Utdanningsspeilet 2018	1. juni 2018
Forslag om evaluering av tilskuddsordninger i 2018	30. juni 2017
Utarbeide nasjonale satser for offentlige tilskudd til barnehager 2018	1. oktober 2017

Vedlegg 3 Innspill til budsjettarbeid

Statsbudsjettet 2017	
28. februar	Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2017. Dersom det på årsbasis forventes overforbruk eller underforbruk på budsjettposter der direktoratet har forvaltningsansvar, skal departementet varsles. Direktoratet kan også fremme satsingsforslag dersom det har oppstått nye forutsetninger etter at budsjettet for 2017 ble vedtatt av Stortinget.
27. september	Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2017. Gjelder nødvendige og uforutsette endringer på regelstyrte poster og mindrebehov på rammestyrte poster.
13. oktober	Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2017. Gjelder endringer under kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler, basert på elevtellingen per 1. oktober. Andre bevilgningsendringer som ikke er klare innen 29. september, kan også leveres innen denne fristen.
Statsbudsjettet 2018	
2. januar	Innspill til underpostfordeling på 01-poster med prosentvis fordeling på underpost 1 Lønn og godtgjørelser og underpost 2 Varer og tjenester.
3. mars	Eventuelle innspill på saker som kan være aktuelle for kommuneproposisjonen for 2018 med tilhørende tekstbidrag.
28. april	Oversikt over bindinger og innspill til faglig profil og innretning av ressursrammen som settes inn for kvalitetsutvikling av barnehagen og grunnopplæringen for 2018.
9. mai	Overleveringsmøte for oversikt over bindinger og innspill til faglig profil og innretning av ressursrammen som settes av innenfor kvalitetsutvikling av barnehagen og grunnopplæringen for 2018.
12. mai	Innspill til tekstomtale i statsbudsjettet for 2018 med mål, rapportering og tilstandsvurdering på kapitler og poster under programkategori 07.20 Grunnopplæringen og programkategori 07.30 Barnehager.
12. mai	Innspill til rammefordelingsforslag for budsjett 2018. Direktoratet skal varsle om behov for flytting av midler mellom kapitler/poster og anslagsendringer på regelstyrte budsjettposter (konsekvensjusteringer).
1. juni	Gi oversikt over elevtall som inngår i kriteriedata til Kommunal- og moderniseringsdepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner, jf. kap 8.4.
23. juni	Innspill til rammefordeling, konsekvensjustering av tilskuddsposter til frittstående skoler for 2018.
11. august	Tilbakemelding på fullført endelig kvalitetssikring av satser og bevilgningsforslag knyttet til postene på kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler.
4. desember	Oppsummering av Fylkesmannens rapporter på om kommunene har klart å oppfylle retten til barnehageplass.

Statsbudsjettet 2019	
13. oktober	Innspill til satsingsforslag for statsbudsjettet 2019. Direktoratet sender eventuelle satsingsforslag til 2019-budsjettet. Det avklares nærmere prosess for hvordan direktoratet ev. skal gi overordnede vurderinger av forslag som KD oversender.
9. desember	Innspill til konsekvensjusteringer for statsbudsjettet 2019.